

بسم الله الرحمن الرحيم

جلسه اول ۱۵/۰۷/۹۶

موضوع: لزوم پاسخگوئی روشمند به شبهات (۱)

اعوذ بالله من الشيطان الرجيم بسم الله الرحمن الرحيم و به نستعين و هو خير ناصر و معين الحمد لله و الصلاة على رسول الله و على آله آل الله لا سيما على مولانا بقیة الله و اللعن الدائم على أعدائهم أعداء الله الى يوم لقاء الله الحمد لله الذى هدانا لهذا و ما كنا لنهتدى لولا ان هدانا الله

خدا را بر تمام نعمت‌هایش به ویژه نعمت «ولایت» سپاس می‌گوییم و سپاس دیگر که به ما توفیق داد سال تحصیلی ۹۶ - ۹۷ را درک کنیم. باشد که ان شاءالله قدم‌های ما، نفس‌های ما، تلاش‌های ما خالص برای خداوند عالم باشد.

ما از اول سال نیت می‌کنیم که این برنامه‌هایمان را قربة إلى الله و برای به دست آوردن رضایت حضرت ولی عصر (ارواحنا فداه) انجام دهیم، و بتوانیم معارف دینی و فرهنگ اهل‌بیتی را فرابگیریم و نشر بدهیم و رضایت خداوند و ولی او را به دست بیاوریم. ان شاءالله.

برنامه‌ای که امسال در نظر داریم این است که مطالبی در رابطه با روش‌های پاسخگویی به شبهات به صورت کاملاً برنامه‌ریزی شده و استاندارد در اختیار عزیزان قرار بدهیم و ان شاءالله به حول قوه الهی این مطالب ضبط و منتشر شود. هم برای خودمان و هم برای دیگران.

ما در سالهای قبل، مطالبی در رابطه با روشهای پاسخگوئی به شبهات، به صورت متفرقه در بحثمان داشتیم، اما به صورت منظم و مرتب که از صفر شروع شود تا به صد برسد نبود.

کتابی در روش پاسخگوئی به شبهات

ما با توجه به درخواست «جامعة المصطفی» و جناب حاج آقای اعرافی کتابی را در این زمینه تألیف کردیم که در حال چاپ است و قرار است تحت عنوان "منهج الإجابة عن الشبهات" در جامعة المصطفی در مقطع ارشد و دکتری تدریس بشود.

ما این کتاب را به دو بخش تقسیم کردیم؛ بخش اول که حدود ۳۰۰ صفحه است، منهج و روش‌های کاملاً اصولی در پاسخگویی به شبهات را شامل می‌شود.

یعنی کسی که می‌خواهد در حوزه پاسخگویی به شبهات یا مناظره با مخالفین به ویژه وهابیت حضور فعال داشته باشد باید چه مراحل را طی کند و چه اطلاعاتی داشته باشد؟ چه روش‌هایی را باید ملاحظه کند، چه اصول روش‌مندی را به کار ببرد؟

ما محصول چندین سال تجربه خود در بحث و مناظره با وهابیت و بحث‌هایی که در شبکه‌های مختلف به ویژه «شبکه جهانی ولایت» داشتیم را کاملاً به صورت اصولی و روش‌مند در این کتاب مطرح و بحث کردیم.

در بخش دوم این کتاب، به بیان عصاره‌ای از شبهاتی که امروز وهابیت علیه شیعه دارند پرداخته ایم، نه شبهات تاریخ مصرف گذشته!!

ما کتابی تحت عنوان «نقد اصول مذهب شیعه» در سه جلد گردآوری کردیم و خلاصه‌ای از این کتاب که تقریباً ۱۹۰۰ صفحه بود را در ۴۵۰ صفحه بیان کردیم که اگر یک طلبه و دانش‌پژوه، این شبهات را با جواب آن به خوبی فراگیرد ملکه پاسخگویی به شبهات و تسلط به فن مناظره را به دست می‌آورد.

پیام مقام معظم رهبری به طلاب حوزه های علمیه!

بنده قبل از ورود به اصل بحث، عبارتی را از مقام معظم رهبری (حفظه الله تعالی) که سال گذشته در اولین روز بحثشان ابتدای درس خارج فقه در تاریخ ۱۳۹۶/۰۷/۱۶ داشتند بیان می‌کنم که بسیار جالب و جذاب است.

عزیزان دقت کنند که ایشان می‌گویند: "ما میلیون‌ها جوان داریم، جوان در معرض فراگیری است تا چه به او داده شود. - به تعبیری: من که لوح ساده‌ام، هر نقش را آماده‌ام - وهابیت شبهات را پخش می‌کنند و جوانان مؤمن و سالم را گمراه می‌کنند. این‌ها را باید شناخت!

چه کسی بایستی وسط میدان بیاید و سینه سپر کند و مانع گمراهی جوانان بشود؟! چه کسی باید مانع اقدام دشمن برای انحراف ذهن جوانان شود؟! این کار به عهده چه کسی است؟! جامعه علمی و مذهبی یعنی روحانیت، اولین و مهم‌ترین وظیفه‌اش این است. ما باید خودمان را مجهز کنیم؛ خیلی از ماها مجهز نیستیم. خیلی از ماها نمی‌دانیم. نه از جنبه نرم افزاری و نه از جنبه سخت افزاری.

بعضی‌ها با این روش جدید اصلاً آشنایی ندارند، با رایانه و امثال آن اصلاً آشنا نیستند و معنایش را نمی‌دانند و اهمیت این کار را درک نمی‌کنند."

مشاهده کنید تک تک فرازهای صحبت این بزرگوار همگی پیام دارد و دارد با حوزه و روحانیت سخن می‌گوید. ایشان در ادامه می‌گویند:

"بعضی از این جهت نقش دارند که با این کار و این فن آشنا نیستند. بعضی هم مشکلات نرم افزاری دارند، جواب شبهات را نمی‌دانند و اصلاً خود شبهه را متوجه نیستند. اینکه امروز چه شبهه‌ای وجود دارد؛ یک شبهه‌ای صد سال و یا پانصد سال پیش بود که ممکن است آن شبهه اصلاً الآن مطرح نباشد. ما برویم در کتاب‌ها بگردیم آن شبهه را پیدا کنیم و جواب آن را پیدا کنیم یا اینکه ببینیم شبهه‌ای که امروز وجود دارد چیست؟

البته بعضی از شبهات امروز، همان شبهات قدیمی است که لباس نو به آن پوشانیده اند. این نوع شبهات هست، اما گاهی اوقات هم شبهات جدیدی است. باید اینها را بشناسیم و بدانیم، این‌ها کارهای حوزه‌های علمی است و حوزه‌ها باید به این کارها وارد بشوند. معنای این آن نیست که ما فقاهت را کنار بگذاریم؛ نه، این عین فقه است.

فقه، فقط احکام عملی نیست."

فرمایش این بزرگوار به عنوان کسی که در حال حاضر پرچمدار این نظام است و علم این نظام را در دست دارد، و اطلاعات گسترده از همه‌ها دارد و اطلاعات وسیعی از جوانانی که در گرداب شبهات دست و پا می‌زنند دارد؛ قابل توجه است. نگاه ایشان همانند ما یا بسیاری از بزرگواران تنها به حوزه نیست، بلکه نگاه ایشان نگاه جهانی است.

ایشان همان‌طور که به فکر جوانان تهران و قم و مشهد و اصفهان است، از جوانانی که در اروپا و آمریکا و اقیانوسیه و شبهه‌قاره هند هستند و در معرض شبهات قرار دارند هم اطلاع کامل و جامع دارند.

لذا این چنین مطالب تند و زیبا و بارزش بیان می‌کنند و تمام خطاب ایشان هم متوجه حوزه‌ها و طلبه‌هاست. با توجه به نکاتی که این بزرگوار داشتند الان می‌بینیم شبهات در گوشه و کنار کشورمان چه اثرات شومی دارد و جوانان ما را منحرف می‌کنند.

البته این حرف به معنای این نیست که آن‌ها دلیل به درد بخوری دارند و حرف حسابی دارند، اما جوانان ما از مبانی اعتقادی شیعه بی‌اطلاع هستند، طلبه‌های ما از مبانی اعتقادی شیعه و از ادله محکم شیعه بی‌اطلاع هستند!!

مشکل مال ماست، نه اینکه آنها قوی هستند و حرف حسابی دارند. آنها با ترفندهای مختلف با جدل و مغالطه، شب را روز و روز را شب به مخاطب نشان می‌دهند. وهابیت آنچنان بر مطالب باطل لباس حق می‌پوشانند که جوان تصور می‌کند این حرف واقعاً حق است!!

نتیجه شبهات، از بین رفتن اعتقادات اساسی شیعی است!

من قبلاً هم عرض کردم که پارسال در کنار حرم حضرت امیرالمؤمنین (سلام الله علیه) مشغول زیارت بودم که بزرگواری آمد نسبت به ما خیلی اظهار محبت کرد و گفت: شما حق حیات به گردن من دارید. من گفتم: چطور؟!

ایشان گفت: بنده بعضی از شبکه‌های وهابی را دیدم و این افراد آنچنان مطالب را زیبا بیان می‌کردند که بنده به این نتیجه رسیدم مذهب شیعه باطل است!!

تحمل این مسئله برای من خیلی سخت بود تا اینکه برنامه‌های شما را در «شبکه جهانی ولایت» دیدم و به یقین رسیدم که مطالب آن‌ها باطل است، و مذهب شیعه مذهب حق است و ادله شیعه برخاسته از قرآن و سنت است.

ایشان فارغ التحصیل یکی از دانشگاه‌های بزرگ کشور همانند دانشگاه امام صادق بود. رفتار این شخص برای بنده خیلی عجیب بود. حال شما حساب کنید که این شخص به صراحت اعتراف می‌کند و قضایا را مطرح می‌کند. و از این دست شیعیان بسیارند.

چه بسا بعضی از افراد هم به «شبکه جهانی ولایت» و امثال ما دسترسی ندارند. آن‌ها با این شبهات و هجمله‌ها چکار می‌کنند؟! جوانان ما، با هجمله‌هایی که از سر و رویشان بالا می‌رود چه شب‌هایی را صبح می‌کنند و چه روزهایی را شب می‌کنند؟!

نتیجه شبهاتی که متوجه جوانان ما هست به کجا منجر می‌شود؟! آیا تنها آلوده به شبهه می‌شوند و به همین جا بسنده می‌شود، و یا اینکه این شبهات اعتقادات اساسی شیعی را از بین می‌برد؟!

زمانی که جوان شیعه اعتقادات اساسی شیعه را از دست داد سنی می‌شود؟! مالکی و حنفی و حنبلی می‌شود؟! نخیر! این جوان زمانی که شبهات را از سوی شبکه‌های وهابی و شیطانی دریافت می‌کند به یک وهابی و تروریست مبدل می‌شود. این جوان فردا تنها خود را انسان و مسلمان می‌بیند و دیگران را کافر و واجب‌القتل!! مشاهده کنید همین فردی که سال گذشته در خوزستان قضیه حمله به عزاداران در دزفول را فرماندهی می‌کرد، بچه شیعه بود که وهابی شد و فرماندهی یک عملیات تروریستی را به عهده گرفت!!

حضرت آیت الله طبسی قبل از محرم به آنجا رفته بود. ایشان نقل می‌کردند: من به زندان رفتم و حدود یک ساعت با ایشان صحبت کردم. بنده از ایشان سؤال کردم: شما با چه منطق و به چه اصلی چنین کاری کردید؟! او شروع کرد و گفت: این عزاداری‌ها شرک و بدعت است، «یا علی» گفتن و «یا حسین» گفتن شرک است، توسل شرک است!!

بنده به او گفتم: دلیل ما برای توسل، این آیات قرآن کریم و این روایات است. اگر ما «یا علی» و «یا حسین» می‌گوییم به تقلید از قرآن کریم است که می‌فرماید:

(یا أَبَانَا اسْتَعْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا)

پدر! از خدا آمرزش گناهان ما را بخواه.

سوره یوسف (۱۲): آیه ۹۷

آیت الله طبسی می‌گفت: مقداری که بنده با ایشان صحبت کردم، او گفت: حاج آقا شما تا به حال کجا بودید که الآن آمدید؟! این حرف‌ها تا به حال کجا بود که ما نشنیده بودیم؟!

ایشان می‌گفتند: این شخص آنچنان منقلب شده بود که اشک از چشمش جاری بود و می‌گفت چرا دیر آمدید و این مطالب را دیر به ما گفتید؟! چرا زود نیامدید ما را بیدار کنید تا ما در این گرداب خبیث و پلید گرفتار نشویم؟!

دوستان عزیز مشاهده کنید همان‌طور که مقام معظم رهبری بیان کردند این موارد همگی نتیجه این است که یا ما از شبهه خبر نداریم، یا اینکه شبهه را می‌دانیم و جواب شبهه را بلد نیستیم، یا جواب شبهه را بلد هستیم و نحوه بیان نداریم و نمی‌دانیم چطور بیان کنیم.

موضوع بحث درس خارج امسال

لذا ان شاءالله امسال به حول قوه الهی عمده بحث ما همین کتاب «منهج الإجابة عن الشبهات» است که در حقیقت محصول ۴۰ سال کار ماست. بنده فصل به فصل این کتاب را قبل از اینکه چاپ شود در اختیار دوستان قرار می‌دهم.

دوستان ما در تلگرام کانالی تحت عنوان مدافعان اهل بیت علیهم السلام درست کردند. ما فصل به فصل این کتاب را در اختیار دوستان قرار می‌دهیم و در اینجا هم تلاش می‌کنیم این مطالب به صورت فصل به فصل بحث شود.

همچنین اگر از کتاب‌ها مطالبی می‌آوریم تلاش می‌کنیم تصویر کتاب را اینجا به دوستان نشان بدهیم تا آقایان در تدریس هم بتوانند از تصاویر کتب استفاده کنند. البته هر فصلی تمام شد فایل آن را در اختیار دوستان قرار می‌دهیم.

چند توصیه اخلاقی!

بنده در اینجا چند توصیه به عزیزان دارم؛ **توصیه اول** این است که ما تلاش کنیم برای الله کار کنیم، زیرا هرکاری که برای خداوند باشد نمو می‌کند و برکت دارد. «ما کان لله ینمو»؛ کاری که برای خدا نباشد قطعاً نمو و برکت ندارد.

و یا فرمود:

«من کان لله کان الله له»

شرح مصباح الشریعة؛ شهید ثانی، زین الدین بن علی، مترجم: گیلانی، عبد الرزاق بن محمد محقق /

مصحح: آقا جمال خوانساری، محمدبن حسین، ص ۱۷۸، باب بیست و سوم

توصیه دوم این است که تلاش کنید در مسیری که قرار دارید به خداوند توکل کنید.

«مَنْ تَوَكَّلَ عَلَى اللَّهِ لَا يَغْلِبْ وَمَنْ اغْتَضَمَ بِاللَّهِ لَا يَهْزَمُ»

روضه الواعظين و بصيرة المتعظين، نویسنده: فتال نیشابوری، محمد بن احمد، ج ۲، ص ۴۲۵

و:

«مَنْ أَرَادَ أَنْ يَكُونَ أَقْوَى النَّاسِ فَلْيَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ»

هرکسی می‌خواهد قوی‌ترین انسان‌ها باشد به خداوند عالم توکل کند.

بحار الأنوار، نویسنده: مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی، محقق / مصحح: جمعی از محققان، ج ۶۸،

ص ۱۴۳، ح ۴۲

به بیان بهتر هرکسی کار را به خداوند عالم واگذار کند و الله قادر مطلق را پشتیبان خود قرار دهد؛ همو که:

(إِنَّمَا أَمْرُهُ إِذَا أَرَادَ شَيْئًا أَنْ يَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ)

فرمان او تنها این است که هر گاه چیزی را اراده کند به او می‌گوید: "موجود باش" آن نیز بلافاصله

موجود می‌شود!

(فَسُبْحَانَ الَّذِي بِيَدِهِ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ)

پس منزله است خداوندی که مالکیت و حاکمیت همه چیز در دست او است، و (همگی) به سوی او باز

می‌گردید.

سوره یس (۳۶): آیات ۸۲ و ۸۳

اگر توکل انسان ضعیف باشد و تنها به خود، تلاش و فکر خودش خاطر جمع باشد قطعاً راه به جایی نمی‌برد.

توصیه سوم این است که به هیچ وجه توسل به اهل بیت (علیهم السلام) را فراموش نکنید. ما قبل از آنکه به اهل بیت توسل کنیم، تلاش کنیم معرفت خودمان را نسبت به آن بزرگواران مقداری بالا ببریم.

سعی کنیم مقداری عقیده عوامانه‌ای که نسبت به اهل بیت داشتیم را کنار بگذاریم و تلاش کنیم با تدبیر، تدبر و تعقل جایگاه اهل بیت (علیهم السلام) را در قلب و روحمان قرار بدهیم؛ نه اینکه تنها یک بحث علمی باشد.

در زیارت جامعه کبیره که ما ۲۵ دقیقه با اهل بیت (علیهم السلام) حرف می‌زنیم، در آخر یک جمله از خداوند متعال می‌خواهیم:

«فَبِحَقِّهِمُ الَّذِي أَوْجَبْتَ لَهُمْ عَلَيْكَ أَسْأَلُكَ أَنْ تُدْخِلَنِي فِي جُمْلَةِ الْعَارِفِينَ بِهِمْ وَبِحَقِّهِمْ»

خدایا ما را به حق اهل بیت و به جایگاه اهل بیت معرفت بده و آشنا کن

در همان زیارت جامعه کبیره در مورد جایگاه اهل بیت (علیهم السلام) وارد شده است:

«مَنْ أَرَادَ اللَّهُ بَدَأَ بِكُمْ»

و یا دارد که:

«بِكُمْ فَتَحَ اللَّهُ وَبِكُمْ يَخْتِمُ»

زاد المعاد- مفتاح الجنان، نویسنده: مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی، محقق / مصحح: اعلمی،

علاءالدین، ص ۳۰۱، الباب الحادی عشر

همچنین در نامه‌ای که امیرالمؤمنین (سلام الله علیه) به معاویه می‌نویسد که «ابن ابی الحدید» در مورد آن نامه می‌گوید: اگر خلقت معاویه هیچ فلسفه‌ای نداشت جز اینکه باعث شد امیرالمؤمنین این نامه را بنویسد و پرده از روی برخی اسرار بردارد، کافی است. حضرت امیرالمؤمنین می‌فرماید:

«فَانَّا صَنَائِعُ رَبِّنَا وَ النَّاسُ بَعْدُ صَنَائِعُ لَنَا»

نهج البلاغة، نویسنده: شریف الرضی، محمد بن حسین، محقق / مصحح: صالح، صبحی، ص ۳۸۶، خ

۲۸ و من کتاب له ع إلى معاوية جوابا

این تعبیر بسیار تعبیر سنگینی است؛ گفتن آن راحت است، اما اعتقاد پیدا کردن به آن خیلی سخت است. مرحوم «محدث قمی» در کتاب «مفاتیح الجنان» چندین زیارت مطلقه برای امام حسین (علیه السلام) آورده است.

من از دوستان تقاضا دارم زمانی که به منزل تشریف می‌برند مفاتیح را باز کنند و از میان زیارات مطلقه امام حسین (علیه السلام) اولین زیارت را ملاحظه کنند.

«مرحوم کلینی» این زیارت را در کتاب «کافی» آورده است، «شیخ طوسی» این زیارت را در تهذیب آورده، «شیخ صدوق» این زیارت را در کتاب «من لا یحضره الفقیه» آورده است و می‌گوید:

«لَأَنَّهَا أَصْحُ الزِّيَارَاتِ عِنْدِي مِنْ طَرِيقِ الرَّوَايَةِ وَ فِيهَا بَلَاغٌ وَ كَفَايَةٌ»

من لا یحضره الفقیه، نویسنده: ابن بابویه، محمد بن علی، محقق / مصحح: غفاری، علی اکبر، ج ۲، ص

۵۹۶ - ۵۹۸، باب زیارة قَبْرِ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عِ الْمَقْتُولِ بِكَرْبَلَاءَ

در این زیارتنامه آنچه گفتنی بوده گفته شده و این مضامین برای ما کافی است.

دوستان مقداری دقت کنند که تعابیر، تعابیر بسیار سنگینی است.

«إِرَادَةُ الرَّبِّ فِي مَقَادِيرِ أُمُورِهِ تَهْبِطُ إِلَيْكُمْ وَ تَصْدُرُ فِي بَيْوتِكُمْ»

اراده خداوند در تدبیر عالم هستی بر روح و قلب شما نازل می‌شود و از قلب شما صادر می‌شود.

الكليني الرازي، أبو جعفر محمد بن يعقوب بن إسحاق (متوفى ۳۲۸ هـ)، الأصول من الكافي، ج ۴، ص ۵۷۷، تحقيق: غفاری، علي أكبر ناشر: اسلاميه، تهران، الطبعة الثانية، ۱۳۶۲ هـ.ش.

تعبیر، تعبیر بسیار سنگینی است. بنده همچنین توصیه می‌کنم دوستان نذر کنند و بر خودشان واجب کنند هر روز بعد از نماز صبح، «زیارت آل یاسین» را بخوانند. در ابتدا زمانی که می‌خواهیم سلام بدهیم می‌خوانیم؛

«السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا حُجَّةَ اللَّهِ وَ دَلِيلَ إِرَادَتِهِ»

بحار الأنوار، نویسنده: مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی، محقق / مصحح: جمعی از محققان، ج ۵۳، ص ۱۷۱، ح ۵

تعبیر بسیار زیبا و سنگینی است. اگر واقعاً ما این بزرگواران را «دلیل ارادة الله» و محل هبوط و نزول ارادة الله بدانیم، نگاهمان به این بزرگواران متفاوت خواهد بود. همان‌طور که در روایت شریف «کافی» هست و امام خمینی (رضوان الله تعالی علیه) هم در کتب خود به این مسئله خیلی تکیه دارد.

اگر شما آثار امام خمینی را ملاحظه کنید روی این عبارت و کلام امام صادق (علیه السلام) در آثارشان به خصوص شرح دعای سحر، اسرار الصلاة، و نیز کتاب «چهل حدیث» خیلی تکیه دارند و می‌نویسند که حضرت فرمود:

« خَلَقَ اللَّهُ الْمَشِيَّةَ بِنَفْسِهَا ثُمَّ خَلَقَ الْأَشْيَاءَ بِالْمَشِيَّةِ »

خداوند مشیت و خواست را به خودش خلق فرمود ، سپس اشیاء را به مشیت آفرید.

التوحيد(للسدوق)؛ ص ۱۴۸، باب صفات الذات

سپس امام صادق (علیه السلام) می‌فرماید:

«نحن مشية الله»

لذا اگر به اهل بیت (علیهم السلام) توسل داریم نه به عنوان اینکه اینها بندگان صالحی نزد خداوند عالم هستند و آبرویی دارند و به این خاطر به آن بزرگواران متوسل می‌شویم، بلکه به این جهت که ائمه طاهرین (علیهم السلام) مظهر صدور ارادة الله هستند.

اگر قرار است حاجتی از کسی روا شود آن بزرگواران واسطه هستند. اگر قرار است مشکلی از کسی برطرف شود به دست آن بزرگواران است.

«بِكُمْ فَتَحَ اللَّهُ وَ بِكُمْ يَخْتِمُ وَ بِكُمْ يَنْزِلُ الْعَيْتُ وَ بِكُمْ يَمْسِكُ السَّمَاءُ أَنْ تَقَعَ عَلَى الْأَرْضِ إِلَّا بِإِذْنِهِ وَ بِكُمْ يَنْفُسُ الْأَنْفُسُ وَ يَكْشِفُ الضُّرَّ»

من لا يحضره الفقيه، نویسنده: ابن بابویه، محمد بن علی، محقق / مصحح: غفاری، علی اکبر، ج ۲، ص

۶۱۵، ح ۳۲۱۳

گفتن و خواندن این زیارات ساده است، اما دقت در مضامین آنها مقداری سخت و دشوار است. عجین کردن این مضامین با خون و گوشت و پوستمان و معتقد شدن خیلی دشوار است.

به تعبیر امام خمینی (رضوان الله تعالی علیه) زمانی که ما مرده‌ای را می‌بینیم از او می‌ترسیم با اینکه می‌دانیم دیگر از این مرده هیچ حرکتی ساخته نیست. زمانی که این مرده زنده بود از او نمی‌ترسیدیم، اما اگر بگویند در فلان اتاق مرده است می‌ترسیم به آنجا برویم. همچنین هنگام رفتن به قبرستان از مرده‌ها می‌ترسیم.

این ترس به خاطر این است که عقیده پیدا نکردیم که از این مرده حرکتی ساخته نیست برخلاف غسلی که عمری مرده‌شویی می‌کند. اگر هزار جسد هم کنار او بگذارند راحت می‌خوابد و از آنها نمی‌ترسد. زیرا به یقین رسیده که از مرده کاری ساخته نیست!!

ما باید تلاش کنیم اعتقاداتمان اعتقاداتی قلبی و روحی باشد یعنی با تمام وجود به این مطالب عقیده پیدا کنیم. تنها لقلقه زبان کافی نیست، بحث نظری و تئوری و عملی صرف کافی نیست.

اگر ما به اهل بیت (علیهم السلام) متوسل می‌شویم ابتدا جایگاه آن بزرگواران را کاملاً بدانیم و بعد از آنکه جایگاه آن بزرگواران را دانستیم از آنها حاجت بخواهیم و آنها را واسطه خودمان قرار بدهیم.

البته ما اهل بیت (علیهم السلام) را واسطه قرار بدهیم یا ندهیم آنها وسائط فیض هستند. اگر فیضی بخواهد به ما برسد آنها واسطه هستند. در سوره مائده آیه ۵۵ وارد شده است:

(إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَ رَسُولُهُ وَ الَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ يقيمُونَ الصَّلَاةَ وَ يُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَ هُمْ رَاكِعُونَ)

سرپرست و رهبر شما تنها خدا است، و پیامبر او، و آنها که ایمان آورده‌اند و نماز را بر پا می‌دارند و در حال رکوع زکات می‌پردازند.

سوره مائده (۵): آیه ۵۵

ولایت اولیه بر عالم هستی با الله است. ولایت بر تمام امور تکوین و تشریح و هرچه بیاورید ابتدا با الله سپس با رسول او و بعد از آن با امیرالمؤمنین و اولاد طاهرینش است.

ما بخواهیم یا نخواهیم ائمه (علیهم السلام) واسطه فیض هستند؛ اما توجه به این واسطه فیض، فیض آن بزرگواران را بر ما افزون‌تر و بیشتر می‌کند. ما از خداوند عالم حاجت بخواهیم یا نخواهیم، برآورده شدن حاجات ما به دست خداوند متعال است.

«مَا شَاءَ اللَّهُ كَانَ وَ مَا لَمْ يَشَأْ لَمْ يَكُنْ»

بحار الأنوار، نویسنده: مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی، محقق / مصحح: جمعی از محققان، ج ۱۰، ص

ولی توجه به این نکته ما را به خداوند نزدیک می‌کند و فیض الهی را بر ما بیشتر می‌کند. ان شاءالله از جلسه بعد بحثمان را از اول این فصل که مقدمه است پی خواهیم گرفت. بنده تلاش می‌کنم همین امروز این مطالب را خدمت دوستان عزیزمان تقدیم بکنم.

کتاب «منهج الإجابة عن الشبهات» که جامعة المصطفی آن را چاپ می‌کند دو بخش است؛ بخش اول اصول روش‌مند برای پاسخگویی به شبهات است. یعنی کسی که می‌خواهد به شبهات پاسخ بدهد باید به چه اصول روش‌مندی آگاهی داشته باشد و از چه روش‌هایی استفاده کند؟ با توجه به روش‌ها و اصولی که امروز وهابیت دارند.

عزیزان باید دقت کنند روشی که امروز وهابیت برای هجمه پیش گرفته با روش‌هایی که پانصد سال قبل داشتند نود درصد متفاوت است. بنابراین ما هم باید طبق آیه شریفه:

(وَ جَادِلْهُمْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ)

و با آنها به طریقی که نیکوتر است استدلال و مناظره کن.

سوره نحل (۱۶): آیه ۱۲۵

عمل کنیم و ببینیم در برابر روش‌های هجمه‌ای که امروز به عقاید شیعه دارند ما هم از روش‌های به روز و متناسب با روش‌های وهابیت ورود پیدا کنیم.

در بخش دوم این کتاب هم عصاره‌ای از شبهات در چهار محور مطرح شده است؛ مباحثی پیرامون شبهات وهابیت در آیات امامت، شبهات وهابیت در احادیث امامت، شبهات وهابیت در حوزه مهدویت و شبهات وهابیت در حوزه توسل در این بخش مورد بررسی قرار می‌گیرد.

ما این چهار محور را در قسم دوم این کتاب آوردیم و تلاش کردیم هم شبهات به صورت خلاصه بیاید و هم جوابها به صورت خلاصه مطرح شود. ما تفصیل این مباحث را در کتاب «نقد اصول مذهب شیعه» در سه جلد آورده‌ایم.

والسلام علیکم ورحمة الله و برکاته